

Novodobý padělek fotoatestu znalce R. Gilberta

Pravost poštovních známek a dalšího filatelického materiálu je samozřejmě základním předpokladem pro jejich sběratelskou přitažlivost, a tedy i příslušnou cenu. Skutečnost, že předložený materiál není padělkem ke škodě sběratelů, znalci tradičně ověřují svými zkušebními značkami, u dražších položek pak i svými atesty, které jsou sběratelskou veřejností obvykle přijímány jako dokonalý způsob potvrzení v nich uvedených skutečností. O tom, že tomu tak nemusí být vždycky, se můžeme přesvědčit v následujícím článku.

FRANTIŠEK BENEŠ

Koncem května mi byla předložena neupotřebená československá známka 10 h novinová Merkur vpravo z emise Pošta československá 1919, Pof. č. 59, s přípojným fotoatestem znalce R. Gilberta. Znáмка je na zadní straně ověřena značkovými značkami Lešetický, Mrňák a Gilbert a opatřena obchodní značkou Kaplánek. Po její prohlídce jsem konstatoval, že její přetisk je pravý. Až potud tedy nic mimořádného, o čem by stálo za to psát do znalecké hlídky. Pozoruhodný je však fotoatest znalce R. Gilberta (obr. 1), který je ke známce připojen. V jeho případě totiž jde zcela nepochybně o padělek, odlišující se od skutečných pravých Gilbertových atestů (obr. 2) v celé řadě znaků,¹⁾ navíc zhotovených očividně v poslední době.

Asi každý si teď položí otázku, proč je pravá (a navíc vícenásobně zkoušená) známka opatřena padělaným fotoatestem už nežijícího znalce, když nemůže být žádný problém opatřit pro ni pravý atest od někdejšího znalce současného? Jediný důvod, který by nás asi napadl - ušetření poplatku za vypracování atestu - se přitom u tak drahé známky zdá být silně nepravděpodobný.

Důvod naprosto jiného druhu však naznačuje katalog letošní květnové aukce významné švýcarské firmy David Feldman ze Ženevy. Na jeho 150. straně je pod pořadovým číslem 11330 nabízen razítkovaný protektorátní aršík R. Heydrich 1943 (obr. 3), k němuž je (mimo jiné) připojen rovněž Gilbertův fotoatest. O tomto fotoatestu však po jeho prohlídce můžeme prohlásit, že jde o padělek naprosto stejného druhu, jako v prvním popisovaném případě.

Tady ovšem má tento padělaný fotoatest zcela jinou úlohu. Zmíněný Heydrichův aršík je totiž podle mého názoru s největší pravděpodobností částečným padělkem, kdy neupotřebený aršík nižší jakosti (např. bez lepu či s rezovými skvrnami) byl pro zvýšení ceny dodatečně opatřen otiskem razítka *Prag 1 Praha 1*,

s datem (a hodinou) 4.VI. 43 - 17 a rozlišovacím písmenem 10e (!).²⁾

Důvod takového padělatelského zásahu je přitom jednoznačný - zatímco se podobné neupotřebené aršíky nižší jakosti prodávají v tuzemských aukcích za cca 80 až 100 tisíc korun, tento exemplář je ve zmíněné Feldmanově aukci nabízen za vyvolávací cenu 20 tisíc švýcarských franků, což reprezentuje cca 450 tisíc korun.

Skutečně právě razítkované Heydrichovy aršíky přitom až dosud nebyly předloženy, a i když teoreticky není jejich výskyt vyloučen, ve skutečnosti podle mého názoru zřejmě vůbec neexistují. Ve sběratelských a obchodních kruzích se o nich sice čas od času hovoří, ale ve mně dostupných pramenech jejich hodnověrný výskyt zaznamenán není a já se domnívám, že pokud se vyskytují, jde vždy o stejný případ, kdy aršíky nižší jakosti byly dodatečně orazítkovány pro zvýšení ceny a prodejnosti.

Tomuto mému názoru ostatně odpovídá i stanovisko známé hamburské aukční firmy HBA, která ve své 34. aukci v listopadu 1999 nabídla pod číslem 2321 jiný Heydrichův aršík (obr. 4), tentokrát opatřený dokonce dvěma otisky naprosto stejného razítka, jako je tomu u aršíku nabízeného nyní firmou Feldman (dokonce se stejně nastavenou hodinou), ale s datem o tři dny pozdějším. V popisu k této položce přitom firma HBA mimo jiné uvádí:

„Jde o aršík se dvěma otisky razítka 'Prag 1 Praha 1 10e 7.VI.43-17', s přípojným podrobným fotoatestem Gilbert a fotoatestem Mahr. Podle nejnovějších výsledků zkoumání se však musí vycházet z toho, že právě razítkované Heydrichovy aršíky neexistují; dle našich vědomostí je však znám minimálně ještě jeden razítkovaný aršík. Také tento aršík může mít padělané razítko, proto dražíme tento nepochybně krásný kus bez jakéhokoliv práva na reklamaci.“

Takto korektně popsaný aršík pak nabízí za vyvolávací cenu 5 tisíc marek (tedy o 80 % nižší než v aukci Feldmanově), což zhruba odpovídá ceně neupotřebeného aršíku nižší jakosti na tuzemských aukcích.

¹⁾ Tyto jednotlivé znaky prozatím neuveřejňujeme, protože bychom tím nepochybně napomáhali padělatelům, aby příště dosáhl ve své činnosti lepšího výsledku.

²⁾ Výskyt otisku razítka *Praha 1* s takto extrémně vysokým rozlišovacím číslem a písmenem (10e) budí sám o sobě krajní nedůvěru a jeho použití u poštovních přepážek si lze představit jen naprosto teoreticky.

Ing. Dr. Rudolf Gilbert
profesor průmyslové školy grafická v. v.
180 00 Praha 8, Libeň
Sokolovská 157
telefon 83 15 34

Ing. Dr. Rudolf Gilbert
profesor průmyslové školy grafická v. v.
180 00 Praha 8, Libeň
Sokolovská 157

Ing. Dr. Rudolf Gilbert
profesor průmyslové školy grafická v. v.
180 00 Praha 8, Libeň
Sokolovská 157

P o t v r z e n í p r a v o s t i :

Přiloženou 10 hal.rakouskou novinovou známku červenou z černým přetiskem " POŠTA ČESKO-SLOVENSKÁ 1919 " neupotřebenou kat.POFIS 59. Jsem podrobně zkoumal a prohlašuji, že přetisk "POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 " je p r a v ý ! známka je dobré kvality, velmi vzácná!

Na rubu jsem známku ověřil svojí zkušební značkou " Gilbert " a vystavuji toto potvrzení pravosti, opatřené zvětšenou fotografií zkoumané známky.

V Praze dne 25.5.1979

Dr. Rudolf Gilbert

Obr. 1: Celkový padělek fotoatestu R. Gilberta.

Ing. Dr. Rudolf Gilbert
profesor průmyslové školy grafická v. v.
180 00 Praha 8, Libeň
Sokolovská 157
telefon 83 15 34

P o t v r z e n í p r a v o s t i .

Ing. Dr. Rudolf Gilbert
profesor průmyslové školy grafická v. v.
180 00 Praha 8, Libeň
Sokolovská 157

Přiloženou 5 haléřovou rak.známku spěšnou, zelenou na žlutém papíru, trojúhelník, se zelenočerným přetiskem "POSTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919", neupotřebenou, jsem podrobně zkoumal a prohlašuji, že přetisk "POSTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919" je pravý a známka je úplně bezvadná. Na rubu jsem ji ověřil svojí zkušební značkou "Gilbert" a vystavuji toto potvrzení pravosti, opatřené zvětšenou fotografií zkoumané známky.

V Praze dne 22.března 1976.

Ing. Dr. Rudolf Gilbert
profesor průmyslové školy grafická v. v.
180 00 Praha 8, Libeň
Sokolovská 157

Dr. Rudolf Gilbert

Obr. 2: Pravý fotoatest R. Gilberta z roku 1976.

POSTALE

David Feldman
 PHILATELISTS • AUCTIONEERS

HBA
 HANSEATISCHE BRIEFMARKENAUKTIONEN OHG
 GEBRÜDER EHRENGUT

Obr. 3: Heydrichův aršík nabízený na letošní Feldmanově aukci, s razítkem „Prag 1 Praha 1 10e 4.VI.43-17“, které bylo podle mého názoru otištěno dodatečně.

Obr. 4: Heydrichův aršík nabízený v aukci HBA v roce 1999, se dvěma razítky „Prag 1 Praha 1 10e 7.VI.43-17“, která byla podle mého názoru otištěna dodatečně.

Výskyt těchto dvou aršíků se stejným razítkem (Praha 1 s rozlišovacím písmenem 10e) různého data přitom nasvědčuje, že toto razítko je s největší pravděpodobností v soukromých rukách, a lze tedy očekávat, že jím padělatelé opatřili více svých „výrobků“, samozřejmě nejen Heydrichových aršíků.

A to by mohlo být skutečné vysvětlení, proč byl k nesporně pravé známce z emise Pošta československá 1919, o níž hovoříme v úvodu, připojen padělaný Gilbertův atest. Ve spojení s nepochybně pravou známkou má sloužit jako vějička odvádějící pozornost od falešných atestů stejného druhu, tentokrát však připojených ke známkám padělaným.³⁾

Celé věci je třeba věnovat nejvyšší pozornost i proto, že nepochybně jde o důsledek činnosti padělatelské dílny působící v současné době na našem území. Výskyt padělaných fotoatestů mezinárodně uznávaného znalce R. Gilberta by pak ve spojení

s padělanými známkami mohl způsobit sběratelům a investorům nepředstavitelné škody.

Ve spolupráci s dalšími našimi znalci, badateli a obchodníky se nám však podařilo ke srovnávacím účelům shromáždit dostatečné množství zaručeně pravých atestů R. Gilberta ze všech údobí jeho znaleckého působení, takže se sběratelé v případě pochybností mohou obrátit na Filatelistickou zkušebnu, kde jim i v této věci ochotně poskytneme konzultaci. ■

Stručně o autorovi:

Mgr. Ing. František Beneš, CSc. (46), filatelistický znalec, obchodník a publicista. Je soudním znalcem v oboru filatelie, znalcem Filatelistické zkušebny, řádným členem Komise expertů SČF a zkušebním znalcem pro obor Československo, ČR a protektorát ČaM. Působí v pražském Domě filatelie.

³⁾ Není samozřejmě vyloučeno, že falešných atestů k pravým známkám padělatel pro odpoutání pozornosti zhotovil i; možná mají sloužit i jako jakýsi „lakmusový papírek“ reakci sběratelů a znalců.